

CANTIC

SANTEZ PHILOMEN,

GUERC'HES HA MERZEREZ,

*Embannet Santez gant hon Tadou Santel ar Pabre
Leon XII ha Gregor XVI, o veza d'haoue nebeut
amzer beniguet unan demeus e Imachou er guer
a Rom, penn-lec'h eus ur bed christen.*

VARTON REIT MONTROUZ.

SELAOUIT, me ho supli, Breziz a bep canton,
Explica burzudou bras ho cargo a eston,
Grêt var ur Santez nevez, so hanvet Philomen,
Hæ a lle interessa qll Breziz christenien.

Disoloidiguez corf Santez Philomen.

Er bloa mil eiz cant ha daou, dre c'hrac Salver ar bed,
Er henn varnuguent mis mæ e c'horf a voe c'avez
Epad ar fouill a vez grêt bep bloa e Rom christen,
El lec'h a so consecret da vez ar yerzerien.

E cor santez Priscilla, vartu Salazie,
E tisolojot d'abord bez ar Zantez vras-mâ,
Var bini e voa gravet e scritur bras en dro:
« O Philomen! ar peoc'h ganeoc'h-hu ravezo!

Qerqent ha ma voe savet gant calz soign ar men bez,
E veljot prest relegou ar Zantez Merzerez,
Hæc ur vessel en p'ini e voa goad disec'hel,
Ar pezh a l'agas eno ar oll goad estonet.

Ar goad-se a voa certen merq ar verzerenti—
 A anduras Philomen dre ur maro goal gri.
 Se a voa un test güirion penos voa dre vertus
 E devoa hi er scuillet dre e feiz, en Jesus.

Histor Merzerenti Santez Philomen.

Merzerenti Philomen so bet anavezet
 Dre nombr a vercou patant var e men bez güelet,
 Dre revelationou grêt da veur a hiqi
 Pere o devoa certen devotion dezi.

Ar c'henta merq voa un heaur, symbolen esperanc,
 Hac ivez un test güirion demeus an oll souffranc
 A anduras Sant Clemant demeus abers Trajan.
 P'oe stlapet e fouc ar môr dre urz roet gant an.

An eil voa ur byr, a verq merzerien paour Jesus,
 A zuiñe poan vras hi toumantchou eüzus,
 Hanvat diouz ar re horrubla ras Diocletien,
 Pa laqas merzerenti an tribun Bastien.

An drivet voa ur balines, placet e creiz ar bez,
 Evel sin eus ur victor eclatant, leun souez,
 Gounezet var grueldet an infam barnerien,
 Ha var an harrach horrubl detæus ar vousrevien.

Néuze e velet daou byr var zu'n traon hac an nos'h,
 Pere a sonjet a voa mercou demeus an lec'h
 A guenteras un engen var menez Gargano,
 Pa gonservas sant Mikeal ur messaer voa eno.

Anfin, güelet a rejot ur souldelis ive,
 Symbolen a inocanc hac a virginité,
 Pate en em unani eno oll assambles
 A eisgeus voa Philomen Guere'hez ha Merzeres.

Qementse so affirmet gant tud meurbet güirion,
 Pate so bet enoret a revelation
 E pere e velent scler ar peze voa souffret

Santez Philomen d'ar p'ent ma voe metzeriel.

Er revelationou e lisqjont pen-da-ben
Q'ent a voa erriet gant Santez Philomen
En ur leçon q'er patant ma eljout rei neuze
Oll detaillou a vuez demieus ar Santez-se.

Dizouguennadur corf Santez Philomen.

Lavaret hon eus e voa chommet corf ar Zantez
E Rom ebars en ur stat leon a distidiguez,
B'etec ar bloaves nill eiz cant ha pemp varnugant,
Ma voe neuze eñfret dre c'hrac Roue ar Zent.

Dom Frances a Lucia ha dom a Cesare,
Deut eus a Naples ha Rom dre urz ar Pab neuze;
Eman evit gouarni dioces Potenza,
Hac a glasque relegou demieus ar Zent Iassa.

Pa voa e tal relegou ar Zantez Mezeret,
E santas en e galon calz laouenidiguez,
Hac e c'houlennas neuze corf ar Verzeret-man
Da reposi gant enor en e llis de'an.

Neuze gant solemnite en em listjot d'e e Iassa
Da Mentano, var anter Itron Varia C'hrac;
Preuveu eus Sant-Bernard, d'an oll hobl christenien
Voa agreabl da Zoue h'or Zantez Philomen.

E statu a voe seultet neuze q'erqent eno,
Ur garlantez a fleur caer d'e Ienn a ré an dro;
En e doru deo voa ur hyr, hac ebars e doru cleis
Ur balmes, ur foudrils : preuve chastete ha leiz.

Er bloa milleiz cant trivac'h, ouспен daou varnugant
E voe c'hoant orn'r chapel caeroc h calz eguet gent;
Digoret voe an arched a Santez Philomen;
Mes selaouit ar miracl, va breudeur christenien.

Q'erqent m'oe disohet d'ar hobl ar Santez-ma,
E voe an oll estonet er leçon estranchia,

Hac chenchet-doa a-hostir; e oll ornament-hou.

A vos caeroc'h, hac ar joa-voa, e oll trejou.

Derc'hent deiz ar Pentecost, diouz costez cloiz e fenn,

A voa noas, e poulzas prest eus a v'ho ne guichen,

A renjet qer brao ha tra, ma vije lavaret.

E voa o paquez beza gant ur soñg-vras fichet.

Pa voe guisset a nevez a zillat caer, brillant,

En e c'havet calz brassoc'h d'ar re-eno present;

Coulz hac e arched bez a soñjet goussouffe.

A vije bet calz re-vras, mes just avoalc'h e voe.

Ar C'hardinal-Arc'hescop de-neus a quzr Naples,

Deut evit ar heñpet gouec'h da velet ar Zantez.

En em gavas gant eston-eno calz surprenet.

Bactal ma voe dirazan, an arched digoret.

Epad ma voa occupet demens e oferen,

E fixe e zaoulagad var Santez Philomen.

Hac o comz onz daou. Escop a voa en e guever.

E lavaras den stoul-bras, gant ur galon deuer.

» C'houec'h mis a so, Antronc, voe'n arched sciillet.

» Dirac va daoulagad propr e-hars e pepur andret.

» H, ne voa get ar Zantez evel ma man breman.

» Ezel eo guelet eus bet chenchmant bras eunna.

Qerqent an oll hohl a voa e-hars, en-templ di-vin.

En em stringas devot bras var heñnou e zaoulin.

Evit pedi gant fervor hor Santez Philomen,

Gourvelet en e arched, e bisch-oll laouen.

Re hor bez da niveri, ma rancemp oll conta.

Ar miracloù operet dre e'hrac ar Zantez-ma.

Credemp hep muijen e zeo protejet calz en-fo.

Hac ec'h obten alies e vevyon ouz Doue.

Ret eo, eme Concil Trent, neout he consorn bepret.

Imach Doue, ar Verc'hes, ar Sent ha Sentezat.

Evit renta deq enor ha veneration,
Evel ma zeo ordrenet dre hon Religion.

Dom Bodago, Chaloni, demeus Aprecina,
A vor gavel da gavel Escop Portanova,
Evit scrifa ar vuez a Zantez Philomen,
Ma elje servich da squier d'ar oll hobl christenien.

Ar Chaloni a erri evit oboissa,
Mes qer clau en em gae n'elle get a scrifa;
An Escop a boq perqent da imach ar Zantez,
Ha ractal ep pateet an den clau leun souez.

A hep tu e ture te qno ur hobl immanç
Evit pedi ar Zantez d'obten dre e fuissanç,
Yec'het ha soulajamant en o oll ezomou,
Hac oll e voent peurgarguet eus e donesonou.

Lavaret eller certen hap beza tamallet,
E zeo impossibl nombri ar gracou e deus grât,
Santez Blachmen atap d'ar te e invoqe,
Ar pez so güir desteni ee caret gant Doue.

Ar vugaligan bian, eoulz evel an dud vras,
Dre e'hrac Santez Philomen, galloudus a viscom,
A obten soulajamant en eur dont d'e fedi;
Rac james ne a bandou an neb a sonch enni.

Burzidou eus ar brassa e deveus operet
Da guement o deus enni ur goufianç harfet,
Leunit gant soign e bistor, me ho ped christenien,
Hac e vezot devot bras da Santez Philomen.

Sant Yan eus e Dazaçen a deu da brezegni,
Savel Misou d'ar Zent, ha dont d'o veneri;
En eur bedi anezo gant hon oll goufianç,
Mor bezo evit certen an ac hon recompans.

Sant Augustin a lavar : Pa heder Mernerien,
Na dicer james goules faver na mad terrien.

Mes heppen beza oll dign da heuill o vertuziou,
Evit ellout possedi demeureuc er s'bayou.

Rac se eta, me ho ped, va breudeur christenien,
Imitit hor Merzerez, imitit Philomen,
Evit ellout parveni, pa goñtaot ar vue,
D'ar c'braç da veza gant en barados Doue.

Beillit var ho taoulagad gant calz attention,
Tec'hit ouz an nosveztiou, goñt conversation;
Tec'hit ouz ar vanite, ouz an'oli bombançou,
Ouz a voal gompagnutez ha demeure an dançou.

Un devotioñ solid a dle caout peh christen
Evit meritout lavent hor Santez Philomen;
Rac-se bet e peh amzer, eus a greiz ho calon,
An attachamant vrasa vit hon Religion.

Bezit atao beniguet, dreist oll, Done Santel,
Done admirabl atao en ho Sent, Eternel!
Done just ha Doue eren, grît dedmp dre bep effort
Beza oll dign diouzoec'h, Tad a misericord.

Leveromp peh a *Bater* hac ive peh a *Ave*
Vit hon Tad Santel ar Pab, vit an Ili ive,
Ma reno ar Feiz Christen dre hevar c'horn ar bed,
Vit en asgre an Ili ma vimp oll unnet.

Antrou Arc'hescop Paris en deves approuvet
Ma vije bet Relegou Philomen exposet;
Ha dre c'braç Doue, bremâ en hor-hiñ o gueler,
A drugarez an Antrou Escop eus Gueniper.

D'ar Sul goude Anter-Eost eo fixet ar Pardon
En Ili Landevennec, plac a zevotion,
Unan demeure ar gôssa Iliou Breiz-Izel,
Hac ar muia darempret gant ar Brezis fidel.

E Goengamp, Landreguet, ha placou al christen
E eus bet solemnisez gant Santez Philomen :

Ahars nehent vo guelet dre oll e Breiz-Izel
 Celebri goulet an Zantrez gant devotion fidele.

O h'achot ar C'hantie, leveromp a galon
 Gant un ene penetet a vour devotion :
 O Santez bras Philomen ! pedit evjdomp-ni,
 Ma zantp dijac'trou Doue ganeoc'h d'en adori.

Ar voeiz-ma a zo tennet deimeus ul levr bian
 Zo imprimet e Paris, var all levr a Lauzan,
 Approuvel gant Doctoret demens an Itali,
 Stuet gant Escop Lauzan, hanvet Pier-Tobi.

FIN.

Herves an anaoudeguez acquisitet var Santez Philomen,
 • voe merzeriet d'an oad a 13 vloaz, e Rom, dre urz an
 impalacr Diocletien, vardi ar bloavez 300 goude Gui-
 nivelez hor Zalver, hac e voe enterret er c'hae bra-
 destinet da receo corlou ar Verzerien. E e'horf a voe
 disoloet er bloaz 1802, evel a leunet er C'hantie-ma.

E Rome voa ur c'havarn divusul dindan kar, hanvet
 en gallec *Catasombe*, e pehini ec'h enterret guechal ar
 gristenien hac en em guzent evit tec'hel diouz persecu-
 tion horrubl ar hayanet. Eno, ar gristenien a celebre ar
 Mysteriou Santel e cuz, e canent meuleudiou Doue, ec'h
 expligent an Doctrin Gristen, e content combatjon ha
 victorien ar Verzerien, eus a here ar c'horfou a voa bet

tennet eus ar flammou, pe d'aneus adre dent pe sqilfou
an anevaled seroq, evit receo ar sepultur etouez o breu-
deur maleurus.

Ar beziou a zo tenget eno pen-da-hen da c'halerion
stris. Eno e zint placet en grolennou crenzeler vorallou
ha closet gant ur men plat, var behini'e zeus peurvuia
ur nterq benac ebs ar gristenien hac ebs an esperanc.
Avichou e lenner ar seurt soppic da behini e zeus dileet
ar gurunen a verzerenti.

E Roue e voa ur plac hanvet *Aren*, pe blacen vras,
pehini a vije guechall distrempet eus a voad un niver
bras a Verzerien. Eno ec'h exposet anezo d'al loened goez,
hac ar bobl, qer eruel eguet an tigrêt hac al leonet, ren-
get eno en dro hac hep danger a guemere plijadur o velet
ur seurt carnach euzus. « Ar Gristenien ! ar Gristenien
d'an anevaled » a grient-ii, ha qerqent ar Gristenien baour
a vije didreinet var ar plac evit heza diframinet etre dent
ha sqilfou al loened furius, hac ar bobl eruel a yude gant
ar vouez ifernus : « An anevaled ! an anevaled ! ... » Hac ar
bobl vouane-se ue voaint content nemet pas velen dif-
frammet a bastellou memprou ar Verzerien badur, pere
a velet c'hoas a lodennou o finval a beb tu !

E. Montbret, eus a Topinier, Lorient.